

Háskúlafelagið 70 ár

— Føðingardagurin verður hildin á skúlanum leygardagin 11. des.

Á hvørjum skeiði verður farið ein túr við sluppini. Snørini eru við, men eisini eru stundir at taka saman eina løtu

Føroya Fólkaháskúli hevur frá fyrsta degi átti hollar vinir, sum studdu teimum, ið slóðaðu fyrri og tryggjaðu skúlans rakstur. Sum frá leið kendist tórvur á einum skipaðum stuðulsfelag, og hetta kom í lag í 1912, tá ið Føroya Fólkaháskúlafelag varð stovnað.

Endamálið háskúlafelagsins hevur verið at styrkt og hildið við líka samanhaldið millum næmingar og skúlan og at styðja skúlan so mikið, sum felagið var ment.

I ár er sostatt 70 ára føðingardagur felagsins, og eru felagið og skúlin sinna at hava føðingardagssamkomu á skúlanum leygardagin 11. desember, har limir felagsins og vinir skúlans ell eru væl komin. A samkomuni sum byrjar kl. 4 seinnapartin fer skúlastjórinn Torben Jóhannesen og Sigurd Joensen sakførari at hava hugleiðingar, næmingar hetta skeiði á skúlanum og onnur fara at

hava eitt sindur til skemtannar, náttverði verður og farið verður upp á gólv.

Tað kann vera ilt at meta um týðningin av slíkum stuðulsfelag sum Føroya Fólkaháskúlafelag. Okkurt hevur helst ligið á láni, men sum longu í 1916 verður tikið til: uttan felagið var ikki tað komið á skafti, sum er komið. Tveir tættir hesi mongu ár hava verið at givið út árbók til limirnar og at veita ungdomi peningastyrk til at fara á skúlan. Tað munna vera um 20 ár síðani peningastyrk seinast var latin. Árbókin kemur enn á hvørjum ári við ólavssøkufýrlestrinum, hildin á fundi ólavssøkuftan, sum felagið skipar fyrri. I árbókin er eisini m.a. dagbók skúlans, heilsanir og næmingamyndir.

Ein og hvør sum hevur hug at styðja skúlan og felagið kann gerast limur eins og næmingar skúlans vanligi allir gerast limir.

Felagið telst millum tey stóru í landinum við umleið 1300 limum.

Uppmillum hevur Háskúlafelagið tikið tung tøk til tess at styðja skúlan ella at umboða hann. I 1949 gav felagið út 50 ára minnisrit um háskúlan. Felagið hevur nú í hyggju at fáa hetta minnisrit endurskoða og ført fram til 85 ára føðingarárs skúlans. I 1976 eydnaðist felagnum at reisa minnisvarðar yvir Simun av Skarði og Rasmus Rasmussen og at fáa træskurðmyndir av konum teirra Sonnu av Skarði og Onnu Sofiu Rasmussen. Um somu tíð lat felagið skúlanum peningagávu til endurnýggjan av gomlu skúlahúsunum. Seinni var aftur peningagáva latin til ger av stovu til næmingarnar. Onkuntíð, tá ið trøngligt var hjá skúlanum var felagið ein sjálvssagdur partur í ráðagerðini um ábøtur og leiðina fram.

Stór øking á Tvøroyri

Tvøroyrar flakavirkid hevur higartil í ár fingið umleið 7400 tons av rávoru. Hetta eru 2500 tons meiri enn somu tíð í gjør. Heri Mortensen, stjóri á virkinum sigur, at teir vóna at fáa tilsamans 8000 tons í ár. Orsøkin til henda stóra vøksturin stavar m.a. frá veiðuni hjá Rankanum. Hann hevur veitt 2200 tons í ár. Annars landaði Bláfæssur til flakavirkid tussdagin. Hann hevði roynt í 9 dagar undir Føroyum og vígaði tað 130.000 pund.

jan

Ráfiskanevndin viðger støðuna hjá upsanum

— Tað er ikki hend so stór marknaðarbroyting, tað eg veit um, sum nú, sigur formaðurin í Ráfiskanevndini, Jákup Mørkøre

— Tað er ongantið hend so stór broyting á marknaðinum sum nú upsar hevur trupulleikar. Hetta sigur formaðurin í Ráfiskanevndini, Jákup Mørkøre. Hann hevur verið formaður í nevndini í hálvtannað ár og sigur seg ikki minnst so stóra marknaðarbroyting sum nú.

Nevndin fyrri Ráfiskagrunnin skal hava fund hósdagin, og tá verður spurningurin viðvíkjandi hættiligu støðuni hjá upsanum tikið upp til viðgerðar. Jákup Mørkøre sigur, at tá so stórar marknaðarbroytingar eru, skal nevndin, um hon ætlar at broyta avreiðingarprisirnar, sokja landsstýrið um loyvi. Avreiðingarprisirnir verða settir 4. hvønn mánað, og nýggir avreiðingarprisir skulu ikki setast fyrr enn i februar. Upp fyrispurning um talan kann vera um at seta avreiðingarpris á upsa niður við fleiri krónum orsakað av teimum trupulleikum okkara upsi er i, sigur Jákup Mørkøre, at hann onga aðra viðmerking hevur í løtuni enn hana, at Ráfiskagrunnurin hevur eitt budgett, sum skal haldast.

jan

Føroyska samfelagið mist fyrri 10 mill. kr. orsakað av góðskuni

Vit mugu kanna, hvar orsøkirnar liggja, sigur Tjóðveldisflokkurin

Føroyska samfelagið hevur helst mist fyrri einar 10 mill. kr. í løtuni av fiski orsakað av ov vánaligari góðsku. Hetta sigur Tjóðveldisflokkurin í viðmerkingunum til eitt uppskot, sum var lagt fyrri tingið tussdagin.

I uppskotinum skjýtur flokkurin upp at sett verður ein nevnd av trimum kónum monnum at kanna orsøkirnar til tey mongu endurgjaldskrøv fyrri væntandi góðsku, sum hava verið útluttum føroyskum fiskavorum fyrri seinastu árin.

I viðmerkingunum sigur Tjóðveldisflokkurin, at føroyskur fiskautflutningur seinastu árin hevur verið fyrri millióna missi av endurgjaldskrøvum, tí góðskan hevur verið ov vánalig (reklamationum).

Av hesum fylgir, at føroyskar fiskavørur kunna missa ta góða umdømi tær hava havt í okkara keyparalondum, og at føroyskur fiskur ikki longur við rætti ber heitið »best in the world«.

Flokkurin sigur viðari, at aðrar fylgjur eru, at lágu prisirnir, sum kunnu faast fyrri slíkar vørur, ávirka skiftisavlop virkanna og soleiðis eisini prisin á ráfiski.

Viðari stendur í viðmerkingunum, at tað ikki

er sagt, at feilurin allur liggur á einum staði. I minsta lagi trý høvuðslið eiga at verða kannað gjølla: 1) kemur fiskurin nóg feskur og nóg væl hagreiddur upp á land, 2) fær fiskurin nóg góða viðgerð á virkjun okkara og 3) fær fiskurin best møgulegu viðferð í soluliðnum.

Vit hava ikki ráð at missa okkara góða navn og umdømi á fiskamarknaðinum, og vit hava ikki ráð at fara soleiðis við okkara ov smáu bótnfiskar-nøgðum, at tær soluvørur, sum fáast burturúr, ikki fáa besta pris. Av avgerandi týðningi er at fáa uttanvaldað fólk í hesa nevnd, sum eru fíggjarliga óheft av fiskivinnu og fiskasølu á einhvønn hátt, endar Tjóðveldisflokkurin viðmerkingar sínar.

Fleyt yvir

Tíðindablaðið Sosialurin hevur spurt Petur Reinert, ið legði uppskotið fram, um stóðan veruliga er so hættilig.

Hann sigur, at tað letur tað til, tí menn ferðast nærum hvarja viku uttanlanda at kanna krøv frá keyparum, sum eru ónøgdir við góðskuna.

— Hevur hetta nakað

við heilt aktuella støðuna viðvíkjandi upsanum at gera?

— Tað er kanska tað, sum hevur fingið bikarið hjá mær at flóta yvir. Sum ein hoyrir eru tað munandi peningaupphæddir talan er um. Tað hava verið reklamatióinir uppá flak, saltfisk og so mangt annað.

— Hvar liggja orsøkirnar?

— Tað veit eg ikki, og tí er uppskotið lagt fram. Hetta er annars eitt framhald av tí upprunliga uppskotinum hjá Tjóðveldisflokkinum um góðskumetan o.a.

Petur Reinert visir á, at tær mongu reklamatióinir gera, at trýstið á landskassan verður uppaftur størri, enn tað er framanundan.

— Vit hav annars hoyrt um reklamatióinir fyrr eisini. Er tað serliga ringt í ár?

— Eg kann ikki siga tað við vissu, men eg havi varhugan av tí, og at hesar reklamatióinir eru fyrri fleiri fiskaslog enn vanligt hevur verið. Er tað veruliga so, at vit ikki kunnu selja okkara fiskavørur fyrri góðskuni, so er okkurt galið. Og nu má hetta kannast endar Petur Reinert.

jan

